

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ
ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚПЕН КҮРЕС МӘСЕЛЕЛЕРІН ЗЕРДЕЛЕУ ЖӨНІНДІГІ
ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ
НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ЦЕНТР ПО ИЗУЧЕНИЮ ПРОБЛЕМ
БОРЬБЫ С ПРЕСТУПНОСТЬЮ

ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ ЖӘНЕ
КРИМИНАЛИСТИКА КАФЕДРАСЫ
КАФЕДРА УГОЛОВНОГО ПРАВА, УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА И
КРИМИНАЛИСТИКИ

**«ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚТЫҢ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУДІҢ
ЖӘНЕ КРИМИНАЛИСТИКАНЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ»**
*атты Қазақстан халқының бірлігі мерекесіне арналған жоғары оқу
орындарының арасындағы жыл сайынғы магистранттар мен
студенттердің ғылыми конференциясының*
МАТЕРИАЛДАРЫ

30 сәуір 2013 жыл

VII Шығарылым

МАТЕРИАЛЫ

*Ежегодной Межвузовской научной конференции
магистрантов и студентов, посвященной Празднику
единства народа Казахстана*

**«АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ УГОЛОВНОГО ПРАВА,
УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА И КРИМИНАЛИСТИКИ»**

30 апреля 2013 года

VI Выпуск

Алматы қаласы

город Алматы

Проведение ежегодной межвузовской научной конференции и публикация материалов осуществлены в рамках 1342/ГФ «Разработка криминалистических технологий при расследовании преступлений в условиях глобализации»

Ответственный редактор

д.ю.н., профессор Р.Е. Джансараева

Члены редколлегии:

к.ю.н., доцент Б.М. Жугралина

к.ю.н., доцент А.Д. Байсалов

старший преподаватель М.Е. Акболатова

магистр юридических наук, ассистент Л. Бисенғали

А__ **Актуальные** проблемы уголовного права, уголовного процесса и криминалистики: материалы ежегодной межвуз. науч. конф. магистрантов и студ., посвященной Празднику единства народа Казахстана. 30 апреля 2013 г. – Алматы: Казак университеті, 2013. - 212 с.

ISBN

В сборнике представлены научные доклады участников ежегодной межвузовской научной конференции «Актуальные проблемы уголовного права, уголовного процесса и криминалистики», организованной Научно-исследовательским центром по изучению проблем борьбы с преступностью и кафедрой уголовного права, уголовного процесса и криминалистики юридического факультета Казахского национального университета имени аль-Фараби. В научных докладах магистрантов и студентов поднимаются и актуализируются современные проблемы уголовного права, уголовного процесса и криминалистики, проблемы гуманизации уголовной политики и другие.

Материалы конференции адресуются студентам, магистрантам, докторантам, преподавателям, а также всем тем, кто интересуется вопросами научного решения актуальных проблем уголовно-правовых дисциплин.

**УДК
ББК**

Жумаханова Х.Ж.,
әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
заң факультетінің 3 курс студенті

Ғылыми жетекшісі: құқық магистрі, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультеті қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының ассистенті Арын А.А.

ТЕЛЕФОНДЫ СӨЙЛЕСІМДЕРДІ ТЫҢДАУДЫҢ
ҚҰҚЫҚТЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ

Тергеу әрекеті мен жедел-ізвестіру шараларының барысын, оның жеке кезеңдері мен нәтижелерін және криминалистикалық-сараптамалық зерттеулерді бейнелеп бекіту арқылы дәлелдемелік, жедел-ізвестіру және сараптамалық ақпараттарды дәлме-дәл алуға болады. Бекітудің мұндай кең тараған әдістері мен құрал-жабдықтарына криминалистикалық фотография, бейне- және дыбысжазбалары жатады

Фото- және бейнежазба құралдарына карағанда дыбысжазба техникасының ерекшелігі — ол жеке тергеу әрекеттерін жүргізу барысын дыбыстай көрнекі түрде бекіту құралы ретінде ғана емес, сонымен қатар тергеушінің қылмыстық, оқиғаға байланысты алғашқы жедел ақпараттарын бекіту жұмыстарын жеңілдететін техникалық, құрал болып табылады [1].

Дәлірек айтар болсам, менің баяндамам осы криминалистикада дыбысжазбаларды қолдану, оның ішінде телефон сөйлесімдерін тыңдау мәселелерінің құқықтық аспектілерін алға қоюды жөн көрдім.

Менің бұл тақырыпта таңдау себебім: мысалы, кез келген криминалистикалық, қылмыстық, жалпы әр саланы жетілдіруде қолданылатын әдіс тәсілдер заңға сәйкес, барлық құқықтық аспектілерді басшылыққа ала отырып жүзеге асырылуы тиіс. Алайда, криминалистикалық дыбыс жазбаларды қолдану барысында көптеген ағаттық кетуде. Мәселен, телефон сөйлесімдерін тыңдау. 21 ғасыр ақпарат ғасыры екендігін айта келе, ақпарат қауіпсіздігін алға тартқан жөн. Әрине, криминалистикада тек қана тергеуші және де белгілі әрекеттерді жүзеге асыруға өкілеттілігі бар тұлға ғана дыбысжазбаларды қолдануға құзыры бар.

Заңмен тыйым салынған ақпаратты таратуға шектеу қойылған. Ақпараттық қауіпсіздік — мемлекеттік ақпараттық ресурстардың, сондай-ақ ақпарат саласында жеке адамның құқықтары мен қоғам мүдделері қорғалуының жай-күйі.

ҚР Конституциясы әр адамға қажетті ақпаратты алуға және оны заңмен тыйым салынбаған, кез келген жолмен жариялауға кепілдік береді [2];

ҚР Азаматтық Кодексі барлық ақпараттық кеңістіктен «жабық» ақпаратты ерекше белгілейді, ол – заңмен қорғалатын құпиялар;

Мұндағы заңмен қорғалатын құпияларға: арнайы ақпарат: отбасы және жеке өмірдің құпиясы; хат жазу, телефон, телеграф және т.б. хабарламалардың құпиясы; бала асырап алу құпиясы; медициналық құпия;

коммерциялық және қызметтік құпия; банктік құпия; бағалы қағаздар рыногындағы қызметтік ақпарат; тергеу және алдын ала тергеудің құпиялары; адвокаттық және нотариаттық құпия жатқызылады. Заң жүзінде заңмен қорғалатын құпиялар қатарында телефон сөйлесімдері анық көрсетілсе де, қазіргі таңда бұл салада көптеген олқылықтар мен шикіліктер, заң бұзушылықтар тайға таңба басқандай көрініп тұрады [3].

Сөзіме дәлел келтіретін болсам,

Ғаламторға іздеу бағанасына «телефонды қалай тыңдау» деп жазсаңыз-ақ, барлық мәліметтер анық табылады. Криминалистика маманы болмай ақ, кез келген адамдардың телефондағы сұхбаттарын тыңдай аламыз.

Ғаламтор желісінде youtube.com сайтына кіріп, «прослушка телефонных разговоров» деп жазған сәтте ақ көптеген елге танымал адамдардың, әлемде аты шулы тұлғалардың, тіпті мемлекет басшыларының да телефон сөйлесімдерін табасыз. Бұл сөйлесімдер қаншалықты рас екендігіне ешкім кепілдік бере алмайды, бірақ мұндай мәліметтер ел ішінде іріткі тудыруға бірден бір кепіл.

Кейде өзіміз де айналамыздағы адамдардан «менің телефоным тыңдаулы» дегенді естіп жатамыз. Осы сияқты жеке бас қауіпсіздігіне қолсұғушылықтар белең алуда.

Осыған орай көптеген елдерде, телефон сөйлесімдерін тыңдауға тиым салуға байланысты заңдар қабылдануда. Мәселен, мұндай заңды осыдан 1 жыл бұрын Ресей Федерациясы қолданысқа енгізді. Бірақ АҚШ алатын болсақ, онда керісінше спецоргандаға телефон сөйлесімдерін тыңдау құқығы пролонгацияға ие болды [4].

Біздің еліміз де, жалпы депутаттар отырысында да бұл мәселе көтерілген болатын. Алайда, бұл мәселе әлі де жабулы күйде.

Сондықтан, бұл мәселені ескермейтін де, елемейтінде сәттер көп.

Қорыта айтар болсам, дыбысжазбаларды қолдану құзыреттілігін тек мақсатты түрде пайдалануын қадағалау қажет. Осындай мәселелерді қазірден бастап қолға алмаса, кейіннен жалған ақпараттар мемлекет тыныштығын бұзып, тәртіпсіздіктерге жол беруі әбден мүмкін.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Кириченано А.А., Басай В.Д. и др. Криминалистика. Полный комплект учебно-методического обеспечения частей «Теорологии» и «Техника»: Учебно-методическое пособие – Хмельницкий: Изд.-во АПВ Украины, 2001 жыл. 26 бет.
2. Қазақстан республикасының Конституциясы, 30 тамыз 1995 жыл.
3. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі, Жалпы бөлім, 27 желтоқсан 1994 жыл.
4. Интернет көздері.

СОДЕРЖАНИЕ

Абдрахман А.Д. Қылмыстан сақтандыру және сот билігі.....	
Абдрахметова А., Жоламанова Н. Адвокаттық қызметті ұйымдастыру.....	
Абен Т.А. Жеке басы белгісіз мәйіттерді криминалистикалық есепке алудың мәселелері.....	
Адамбеков А.А. Қазақстандағы ювеналды юстицияның дамуы және қызмет атқару ерекшеліктері.....	
Айнакулова Д. Этика адвоката.....	
Асқарқызы Ә. Кісі өлтірудің тергеу әрекеттерінің ерекшеліктері.....	
Асубаева А.С. Криминалистикалық одорологияның қылмысты ашудағы маңызы.....	
Асубаева А., Джаугаштина А. Қылмыстық сот ісін жүргізуде бәсекелестік принципінің қылмыстық процессуалдық мәселелері.....	
Әбдіқожаева А., Базарлинова А. Адвокаттық құпия және адвокаттың кәсіби әдебі.....	
Әшімбаева А.М. Проблемные вопросы уголовно-правовой и криминалистической характеристик угона и кражи транспортных средств.....	
Байбалаев А.Б. Кәметке толмағандардың құқық бұзуға бейім мінез-құлқы және оның алдын алудың проблемалары.....	
Баймбетова Л.Т. Криминалистикалық болжамдар және олардың қылмыстарды ашу мен тергеудегі рөлі.....	
Байшуахов А.М. Специфика судебной речи.....	
Балтабаев А.Ғ. Бүгінгі күннің маңызды мәселелерінің бірі ұйымдасқан қылмыстық топтардың тарабынан орын алатын бопсалау қылмысымен күресу болып табылады.....	
Болатбекқызы Ә. Адамның аяқ іздерін зерттеудің мәселелері.....	
Бураханова А.Н. Некоторые особенности женской преступности.....	
Дарибаева Қ.Б. Жаңа құқықтық саясат тұжырымдамасы.....	
Даутова Н. Судебное красноречие.....	
Даутова Н. Некоторые особенности допроса как разновидности общения... ..	
Джаугаштина А.К. Хабар-ошарсыз кеткен тұлғаларды криминалистикалық есепке алудың мәселелері.....	
Dzhumakhanbetova E. Qualification of an unfinished crime.....	
Дүйсенбай Р.М. Тонау бойынша жүргізілетін алғашқы және кейінгі тергеу әрекеттері мен жедел-іздістіру шаралары.....	
Ем М. Проблемы участия законного представителя в допросе несовершеннолетнего подозреваемого, обвиняемого на предварительном расследовании.....	
Ералиева К.Ш. Проблемы прокурорского надзора за законностью исполнительного производства.....	
Естібай А.А. Проблемы педофилии среди молодежи.....	
Жұмақұлова А.М. Ақша белгілерінің техника – криминалистикалық сараптамасы.....	

Жумаханова Х.Ж. Телефонды сөйлесімдерді тыңдаудың құқықтық аспектілері.....	
Жумаханова Х.Ж. Қорқорды қорғайтындар «қор» болды.....	
Ибраева А.Ч. Проблемы профилактики преступлений, совершаемых детьми с девиантным поведением.....	
Ибрашев Н.М. Қорқытып алушылық қылмысы бойынша кейінгі тергеу әрекеттерінің тактикалық ерекшеліктері.....	
Ильяшева Д.Б. Адвокатская тайна.....	
Итахунова Г. К вопросам предупреждения насилия над женщинами.....	
Кабен Н. Проблемы предупреждения женской преступности.....	
Каймулдинова П. Трасология.....	
Калилаханов А. Значение обвинительной речи прокурора в судебном разбирательстве.....	
Кожаметова А. Участие адвоката в гражданском процессе.....	
Кудабаева А.Б. Кәмілеттік жасқа толмағандардан жауап алудың ерекшелігі.....	
Кусаинов А.Г. Доказательственная речь (как должна звучать убедительная речь).....	
Макрушин А.О. Виды судебных речей и их особенности.....	
Малқарбаева М. Общеуголовная корыстная преступность.....	
Мәулен Қ.Ә. Ізін суытпай қылмыстарды тергеудің әдістемесі.....	
Мірәлиева М., Үмбет А. Қазақстан Республикасында адвокаттық қызметінің мәселелері.....	
Мукажан А. Проблемные вопросы квалификации хулиганства.....	
Муратова А. Қазақстан Республикасында кәмілетке толмағандардың қылмыстық жауаптылығы.....	
Нұрланұлы Б. Қылмыстан сақтандырудың жүйеленуі.....	
Омарова М.С. Қазақстан Республикасы прокуратура органдарының биліктің басқа да тармақтарымен өзара байланысы.....	
Омарова Н., Омарова М. Шет мемлекеттеріндегі адвокатура және адвокаттардың құқықтық жағдайы.....	
Өрісбаева З.Т. Жол-көлік оқиғасын тергеу әдістемесі.....	
Сағынаева Ұ.С. Криминалистикалық есепке алу және оның қылмысты ашу мен тергеудегі рөлі.....	
Сағынбаева Ә.Е. Қылмыстық заңды дамыту – негізгі құқықтық қажеттілік.....	
Сандықбаева А. Причины и условия преступности несовершеннолетних.....	
Сатыбалдина С.К. Тінту тактикасының ерекшеліктері.....	
Сембай Д. Жауап алу тактикасының ерекшеліктері. Кәмілет жасқа толмағандардан жауап алу немесе жауап алғанда қолданылатын тактикалық әдістер.....	
Серик М.Т. Обстоятельства, исключющие участие адвоката в качестве защитника.....	
Серікбаев А.М. Криминалистикалық одорология және оның қылмыстарды ашу мен тергеудегі маңызы.....	

Тастанов А.Д. Азаматтық істер бойынша адвокат өкілдің рөлі: құқықтық негіздемелері.....	
Тойшыбаева А. Судебная речь.....	
Торбек А.С. Адвокат в уголовном процессе.....	
Төлмұратова А.Т. Адвокаттық құпия.....	
Халимназаров Б. Некоторые вопросы деятельности органов прокуратуры в Республике Казахстан.....	
Хильман А.И. Телефонды сөйлесімдерді криминалистикалық қамтамасыз ету.....	
Шарафи С. Проблемы оперативно-розыскной деятельности.....	
Шукуралиев Ф. Некоторые вопросы модернизации правоохранительной системы.....	
Ягмусова А. Эвтаназия: проблемы квалификации и правового закрепления...	